

Reforma psychiatrické péče v PN Havlíčkův Brod

Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod (PNHB) je nadregionálním centrem psychiatrické zdravotní péče. Je plně materiálně a věcně vybavena i personálně zabezpečena pro bezodkladné zvládnutí těžkých akutních stavů i následnou lůžkovou zdravotní péči, včetně ochranných léčení, o pacienty v oboru psychiatrie a pro následnou specializovanou lůžkovou zdravotní péči, včetně ochranných léčení, v oborech: dětská a dorostová psychiatrie, gerontopsychiatrie, návykové nemoci, sexuologie, geriatric.

Spolupracuje s poskytovateli dalších zdravotních i sociálních služeb pro duševně nemocné ve spádovém území, které zahrnuje okres Havlíčkův Brod z Kraje Vysočina, celý Pardubický kraj, okresy Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou a Náchod z Královéhradeckého kraje a okresy Kutná Hora, Benešov a Kolín ze Středočeského kraje. PNBH dále podporuje v rámci svých možností práci s duševně nemocnými v komunitě spoluúčastí na vzniku pilotního projektu Centra duševního zdraví (CDZ) Havlíčkův Brod ve spolupráci s Fokusem Vysočina.

Parkový areál PNBH je otevřený pěší veřejnosti a tvoří integrální součást města včetně procházejících cest pro pěší a prostorových dispozic pro trávení volného času jeho obyvatel, včetně rodin s malými dětmi.

V rámci Reformy psychiatrické péče byl v PN Havlíčkův Brod vytvořen transformační plán, který obsahuje tyto strategické cíle a plány transformace nemocnice.

Vytyčené základní cíle, ke kterým se PN zavazuje:

- Zajistit provoz Centra duševního zdraví Havlíčkův Brod.
- Trvale zvyšovat kvalitu a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb v oblasti lůžkové i ambulantní zdravotní péče.
- Trvale zvyšovat kvalitu psychiatrické rehabilitace za účelem přípravy hospitalizovaných chronicky duševně nemocných osob na návrat do jejich přirozeného sociálního prostředí, anebo pro jejich přechod do péče poskytovatelů sociálních a zdravotně-sociálních služeb.
- Trvale udržovat vyrovnané hospodaření a zajistit potřebné investiční potřeby organizace.
- Podporovat a rozvíjet multidisciplinární spolupráci.
- Pokračovat ve schůzkách multidisciplinárních = koordinačních týmů, v nastavené spolupráci klíčových sester a klíčových pracovníků komunitních týmů, jejichž cílem je navázání pacientů na komunitní službu ve své (trvalým bydlištěm dané) spádové oblasti.
- Poskytnout součinnost v rámci projektu sociálně-zdravotní pomezí.
- Podporovat nastavenou spolupráci se zástupci krajů.
- Rozvíjet metodickou spolupráci se sociálním a školským segmentem za účelem zkvalitnění podpory dětí a adolescentů s duševním onemocněním.
- Snižovat počty nově vzniklých dlouhodobých hospitalizací (nad půl roku) u pacientů se závažným duševním onemocněním.
- Poskytovat specializovanou péči na odděleních pro léčbu návykových nemocí.
- Zřídit samostatné oddělení ochranné léčby pro návykové nemoci na pavilonu 9 (20 lůžek).

Dosažené cíle a realizované změny od roku 2018 v PN Havlíčkův Brod:

- V srpnu 2018 bylo uvedeno do provozu CDZ v Havlíčkově Brodě ve spolupráci s Fokusem Havlíčkův Brod.
- V říjnu 2018 byla dokončena stavebně technická rekonstrukce pavilonu č. 5 - střednědobá léčba návykových nemocí.

- V dubnu 2019 bylo uvedeno do provozu oddělení 1A (35 lůžek) - poskytování následné lůžkové péče dlouhodobě hospitalizovaným mužským pacientům ve věku 18-65 let se závažným duševním onemocněním s nařízenou ochrannou léčbou.
- Od května 2019 probíhá individuální spolupráce klíčových sester a klíčových pracovníků, jejichž úkolem je snížit počet dlouhodobě hospitalizovaných pacientů se závažným duševním onemocněním a jejich přechod (návrat) do svého bydliště či komunity.
- Zrušeno gerontopsychiatrické oddělení 15A (32 lůžek).
- 1. 4. 2021 byl zahájen provoz dvou akutních oddělení 7A a 2 o lůžkové kapacitě 30 + 22 lůžek.
- V srpnu 2021 bylo otevřeno nově zrekonstruované doléčovací lůžkové oddělení na pavilonu 10 o kapacitě 27 lůžek. Na toto oddělení bylo přesunuto mužské doléčovací oddělení 9. Zároveň bylo modernizováno zázemí pro hiporehabilitaci, kaple. Vznikly zde prostory pro případnou psychiatrickou ambulanci. Byly sem přestěhovány dílny pracovní terapie z odd. 15A.
- V únoru 2022 vznikla v PN nová pozice „Koordinátor multidisciplinarity“, jehož náplní je spolupráce s organizacemi, které zajišťují péči o duševně nemocné v jejich přirozeném prostředí.
- Od dubna 2022 bylo oddělení L (oddělení následné péče) transformováno na mužské oddělení pro ochranné léčby návykových nemocí. (Po dokončení rekonstrukce pavilonu 9 bude toto oddělení přesunuto do nových prostor).
- V návaznosti na rozvoj služeb v terénu mohlo dojít ke snížení lůžek následné péče ze 710 na 603 lůžek.
- Se všemi komunitními týmy napříč jednotlivými kraji byla Psychiatrickou nemocnicí navázána velmi dobrá spolupráce.
- Rozvíjena multidisciplinární spolupráce – jde o způsob práce, kde různé profese, různé organizace a orgány spolupracují a efektivně vzájemně komunikují tak, aby byl maximálně využit jejich společný potenciál znalostí, zkušeností a intervencí ve prospěch individuální osoby či skupiny.
- Navázána spolupráce se zástupci KÚ spádových oblastí, metodiky multidisciplinarity.
- V prostorách PN jsou šířeny letáky iniciativy Na Rovinu k plánovaným seminářům pro pacienty i jejich rodinné příslušníky.
- Pro rehabilitační aktivity jsou pacientům k dispozici dílny pracovní terapie, tělocvična, venkovní hřiště, parkový areál, kulturní dům, klub pacientů, společenské i terapeutické místnosti, ateliéry, provoz fyzioterapie s rehabilitačním bazénem, provoz hiporehabilitace se stáji pro 8 koní a s otevřenou i krytou jízdárnou.

Zkvalitňování péče o pacienty v rámci transformace psychiatrie:

Vedení Psychiatrické nemocnice Havlíčkův Brod se věnuje otázce kvality péče dlouhodobě.

Řízením kvality se v nemocnici zabývá Rada kvality. Stanoveny jsou indikátory kvality, které jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány. Jedná se o sledování nežádoucích událostí, výskyt dekubitů, pádů pacientů a oprávněných stížností. Na základě požadavku zákona č.372/2011 Sb., o zdravotních službách, vede manažerka kvality statistiku omezovacích prostředků, použitých v nemocnici. V rámci identifikace rizikových oblastí a sledování dodržování platných vnitřních předpisů jsou prováděny na všech pracovištích vnitřní audity – a to jak na pracovištích zdravotnických, tak i nezdravotnických. Protože s kvalitou poskytovaných služeb souvisí i spokojenost osob, které tyto služby zajišťují, každoročně je proveden průzkum spokojenosti zaměstnanců nemocnice.

Všechny oblasti zpracovává manažerka kvality do jednotlivých výstupů, které jsou, společně s meziročním porovnáním, předány vedení nemocnice a na jednotlivá pracoviště PNHB. Slouží jako podklady pro další změny v souvislosti s kvalitou poskytovaných zdravotních služeb.

V roce 2023 podstoupila Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod opakované externí hodnocení poskytované zdravotní péče dle zákona 372/2011 Sb. Nemocnice obdržela „Certifikát kvality a bezpečí“ s platností na 3 roky.

Česká společnost pro akreditaci ve zdravotnictví každoročně vyhlašuje projekt „Kvalitní a bezpečná nemocnice“. **V roce 2023 byla Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod vyhodnocena jako vítěz tohoto projektu.**

V oblasti kvality se v minulosti podařilo uskutečnit mnoho konkrétních zlepšení, např. byla rozšířena síť WIFI na všechna léčebná oddělení, takže spolu se změnou používání mobilních telefonů a doplněním PC pro pacienty na některých odděleních mohou pacienti bezplatně využívat sociální sítě i přístup na internet. Pro zajištění soukromí při hovorech mají na oddělení pacienti k dispozici přenosné telefony. Téměř na polovině oddělení se snížením počtu lůžek na ložnicích zvýšil ubytovací komfort pro pacienty. Byla zrušena všechna síťová lůžka. Vybavení oddělení je na většině oddělení nové, modernější a na všech odděleních mají pacienti uzamykatelné skříňky pro uschování osobních věcí. Na odděleních mají pacienti dostatek vybavení pro trávení volného času. Na většině oddělení mají pacienti k dispozici nově rekonstruovaná sociální zařízení. Pro zvýšení informovanosti pacientů během hospitalizace mají pacienti k dispozici přehlednou informační brožuru, pro pacienty jsou k dispozici základní informace v několika světových jazycích. Nemocnice podporuje činnost multidisciplinární spolupráce - vznikla v ní nová pozice koordinátora multidisciplinární spolupráce, který má pravomoci i zodpovědnost za zavádění a podporu multidisciplinarity v nemocnici. Důraz je kladen na duchovní podporu nemocných - potřeba duchovní podpory je aktivně zjišťována již při zahájení léčby.

Všichni zaměstnanci jsou průběžně školeni ve věcech, týkajících se zvyšování kvality – např. v e-learningových kurzech programu školení WHO QualityRights, nových pracovních postupech apod. Zajištění kvalitních služeb je prioritou vedení nemocnice a proto bude změny, které vedou ke zkvalitňování i nadále podporovat.

Další plány transformace PN Havlíčkův Brod:

- Zajistit provoz Centra duševního zdraví Havlíčkův Brod vlastními silami PNHB v jeho zdravotní i sociální části - pokud k tomu budou vytvořeny podmínky. Poskytovat péči i pro dorost od 16 let. Nabízet služby adiktologa pro pacienty s duální diagnózou.
- Zvažovat v návaznosti na rozvoj služeb vznik denního stacionáře pro klienty okresu Havlíčkův Brod.
- Do roku 2023 připravit investiční záměr a zajistit investiční prostředky ze státního rozpočtu pro zahájení výstavby nového pavilónu akutní lůžkové psychiatrické péče o celkové kapacitě cca 50 lůžek v areálu PNHB.
- V roce 2025 vytvořit 20 nových lůžek akutní péče – pokud toto bude možné z hlediska personálního obsazení (dostatek lékařů).
- Do roku 2030 poskytovat akutní lůžkovou péči na dvou gerontopsychiatrických odděleních a vystavět nový pavilon akutní lůžkové psychiatrické péče, na místě bývalého pavilonu č. 4, u kterého byla v roce 2023 provedena demolice.

Vize nad 10 let:

- Budoucí úloha PNHB v systému psychiatrické péče bude mít charakter specializovaného centra s nadregionální působností, s náležitým vybavením a odbornou důkladnou znalostí k diagnostice, léčbě i výuce v psychiatrických oborech; zůstane akreditována pro postgraduální vzdělávání lékařů v oborech psychiatrie, dětská a dorostová psychiatrie, návykové nemoci, sexuologie, gerontopsychiatrie; pro postgraduální vzdělávání psychologů

v oboru klinická psychologie a pro vzdělávání všeobecných sester v oboru ošetrovatelská péče v psychiatrii.

- PNHB bude nadále v nepřetržitém provozu poskytovat specializovanou zdravotní péči závažnějším případům duševních nemocí, které se nedaří léčit nebo nejsou vhodné pro léčbu ambulantní včetně nebo pro léčbu na otevřených psychiatrických odděleních všeobecných nemocnic. Svým charakterem by se činnost nemocnice mohla blížit specializovaným centřům v jiných oborech medicíny.
- Role psychiatrické péče v gerontopsychiatrii by měla být v akutní fázi onemocnění a v situacích, kdy jsou pacienti v jiných zdravotnických zařízeních nebo v domovech se zvláštním režimem nezvladatelní. Tím by mělo dojít k výrazné redukci potřebných lůžek. Dlouhodobá ošetrovatelská péče by neměla být předmětem péče v psychiatrických nemocnicích. U pedopsychiatrie by do budoucna měl být kladen větší důraz na sociální aspekty rodinné péče a měla by se omezovat psychiatrizace jiných problémů, převážně sociálních a výchovných.